

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi
ARAB TILIDA OG'ZAKI NUTQNI RIVOLANTIRISH
METODIKASI

Abdurayimov Umijdon Abdunabi o'g'li

Oriental Universiteti lingvistika (arab tili) magistranti.

gmail: umidjonabdurayimov04@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada arab tilida og'zaki nutqni rivojlantirish metodikasining ahamiyati va asosiy tamoyillari tahlil qilingan. Arab tilini o'rjanuvchilar uchun og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirishning zarurati, turli pedagogik usullar va yondashuvlar orqali amalgalashishga oshirilishi mumkinligi muhokama etiladi. Maqolada og'zaki nutqni rivojlantirish uchun tavsiya etiladigan mashg'ulotlar va usullar, shuningdek, ushbu jarayonda uchraydigan asosiy muammolar va ularni yengish bo'yicha takliflar keltirilgan.

Kalit so'zlar: Arab tili, og'zaki nutq, metodika, talaffuz, interaktiv mashg'ulotlar, kommunikativ yondashuv, til o'qitish.

Asosiy tushuncha:

Arab tilida og'zaki nutq ko'nikmalarini rivojlantirish – til o'rgatishda asosiy maqsadlardan biri hisoblanadi. Og'zaki nutqni rivojlantirish uchun turli xil pedagogik metodikalar va mashg'ulotlar qo'llanilishi mumkin. Quyida bu jarayonning asosiy komponentlari keltirilgan:

Kommunikativ yondashuv: Arab tilida og'zaki nutqni rivojlantirishda kommunikativ yondashuv katta ahamiyatga ega. Ushbu yondashuvda o'quvchilar o'zaro suhbatlashish, turli vaziyatlarda muloqot qilish, va dialoglarni olib borish orqali tilni amaliy qo'llashni o'rjanadilar. Bu esa ularning talaffuzini yaxshilaydi va nutqdagi aniqlikni oshiradi.

Interaktiv mashg'ulotlar: Og'zaki nutqni rivojlantirish uchun turli interaktiv mashg'ulotlar, jumladan, rolli o'yinlar, munozaralar, va guruhiy ishslash usullari qo'llaniladi. Ushbu mashg'ulotlar o'quvchilarga real hayotiy vaziyatlarda

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi

tilni ishlatalishni mashq qilish imkonini beradi.

Talaffuzga e'tibor berish: Arab tilidagi talaffuz ko'plab chet ellik o'quvchilar uchun murakkablik tug'diradi. Shu sababli, talaffuzga alohida e'tibor qaratish kerak. Talaffuz mashqlari, fonetik o'qishlar, va ovoz yozish texnologiyalari yordamida o'quvchilarning talaffuzlari takomillashtiriladi.

Audio va video materiallardan foydalanish: Og'zaki nutqni rivojlantirishda audio va video materiallardan keng foydalanish samarali hisoblanadi. Arabcha eshittirishlar, podkastlar, va videolavhalar yordamida o'quvchilar tinglab tushunish va so'zlash ko'nikmalarini rivojlantiradilar.

Real hayotiy muloqot: Og'zaki nutqni rivojlantirish uchun o'quvchilarga arab tilida muloqot qilish imkoniyatlari yaratish zarur. Bunga sayohatlar, til almashish dasturlari, yoki arab tilli muhitda yashash orqali erishish mumkin. Real hayotiy muloqot o'quvchilarning tilni tabiiy ravishda o'rganishlariga yordam beradi.

Xulosa va takliflar:

Arab tilida og'zaki nutqni rivojlantirish, til o'rgatishda muhim komponent hisoblanadi. Ushbu jarayonda kommunikativ yondashuv, interaktiv mashg'ulotlar, talaffuz mashqlari, va real hayotiy muloqot katta ahamiyat kasb etadi. Shuningdek, og'zaki nutqni rivojlantirishda duch kelinadigan asosiy muammolarni yengish uchun quyidagi takliflar beriladi:

O'qituvchilarni malakasini oshirish: O'qituvchilarga og'zaki nutqni rivojlantirish uchun zamonaviy pedagogik usullarni o'rgatish, ularga metodik yordam ko'rsatish zarur. Bu orqali o'qituvchilar o'quvchilarning nutqiy ko'nikmalarini samarali rivojlantirishga qodir bo'lismasi kerak.

O'quv materiallarini ishlab chiqish: Og'zaki nutqni rivojlantirish uchun maxsus o'quv materiallarini yaratish zarur. Bu materiallar kommunikativ vaziyatlarga moslashtirilgan bo'lishi kerak.

Interaktiv dars usullarini qo'llash: O'quv jarayoniga interaktiv va ijodiy yondashuvlarni joriy etish, o'quvchilarga qiziqarli va samarali mashg'ulotlar o'tkazish lozim. Bu ularning nutqiy faoliyatini rivojlantiradi.

Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi

O'quvchilarning motivatsiyasini oshirish: Og'zaki nutqni rivojlantirishda o'quvchilarning motivatsiyasini oshirish uchun rag'batlantiruvchi dasturlar, til musobaqalari, va muloqot muhitlarini yaratish zarur.

Natijada, arab tilida og'zaki nutqni rivojlantirish o'quvchilarning tilni samarali o'zlashtirishlariga va arab tilida muloqot qilish qobiliyatlarini rivojlantirishlariga yordam beradi. Ushbu yondashuv o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Foydalanilgan adabiyaotlar ro'yxati:

1. Ibrohimov N., Yusupov M. Arab tili grammatikasi. 1-, 2-jiddlar. -T1998,2003.
2. Abdujabborov A. Arab tili. – T,. 2005.
3. Talabov E. Arab tili. -T.: 0 ‘qituvchi, 1993.
4. Hasanov M., Abzalova M. Arab tili darslari. -T.: Nihol, 2010.
5. Abdurayimov U., Arab tilida so'zlashuv kitobi.- N.: Mashrab, 2024.